

Horváth Zsófia¹, Dr. Mayer Ágnes Andrea², Dr. Ormos Gábor PhD.¹

¹ MAZSIHISZ Szeretetkórház, Budapest

² SE-ETK, Budapest

Az időskorúak eleséskockázatát meghatározó tényezők vizsgálata

Absztrakt

Háttér: A 65 év feletti korosztályában a halálozás egyik fő tényezője az elesés. Az idősothonokban élők 50 százaléka minden évben elesik, az „elesők” fele többször is.

Cél: Olyan vizsgáló módszerek vizsgálata, melyek egyszerűen használhatóak az elesési kockázat felmérésére a magyarországi idősothonokban.

Anyag és módszer: 57 beteg, 12 férfi és 45 nő (85,05 év \pm 7,28) vett részt a Szeretetkórházban végzett vizsgálatban. A betegek felmérését funkcionális tesztekkel (4SBT, 30 mp székeszt, TUG, OBP), kognitív teszttel (MMSE), FIM és FAI Skálával, valamint a STEADI protokollban használt FRQ eleséskockázat-becslő kérdőívvel végezték. A felmérés utáni, 9 hónapos utánkövetés alatti elesések száma került dokumentálásra. A felmért adatok és az elesések száma között korreláció számítása történt. Az elesett és el nem esett betegek adatait kétmintás t-próbával hasonlították össze. A szakirodalmi küszöbértékek szignifikanciáját és specificitását. eset-kontroll táblával vizsgálták.

Eredmények: A 4SBT tandemállás feladat mediánja 3,5 mp, a módusz 0, míg az egy lábon állás feladat módusza és mediánja egyaránt 0 volt. A TUG teszt mediánja 29,29 mp, 30 mp székeszt mediánja 0, az önellátásuk jellemzésére használt FIM érték mediánja 108, módusza 113 pont volt. Az MMSE teszt mediánja és módusza 26 pont volt. Az FRQ kérdőív mediánja 7, módusza 10 pont, a FAI index értékei esetében a medián 5, a módusz 26 pont voltak. Az OBP teszt a betegek hatodánál pozitív volt.

Az utánkövetés időtartama alatt 23 beteg esett el, összesen 79 alkalommal (medián:3, módusz:1). 8 eset igényelt kórházi ellátást; 5 csonttörés, 3 lágyrész sérülés miatt. 2 beteg az elesés következményeként, posztoperatív szövődmény miatt elhalálozott.

A TUG pozitív korrelációt ($r=0,38$), a FIM ($r= - 0,45$) negatív korrelációt mutat az elesések számával. Az elesett betegek csoportja szignifikánsan alacsonyabb értéket mutatott a FIM ($p=0,02$), a 4SBT féltandem állás ($p=0,019$), és a FAI ($p=0,021$) tesztekben az el nem esettekhez képest.

Az eset-kontroll táblával végzett számítás alapján alacsony az eleséskockázat, ha a kockázatbecslő kérdőív < 4 pont ($Sn=0,95$), a TUG teszt < 12 mp ($Sn=0,981$), a 30 másodperces

székteszt > 8 ismétlés ($S_n=0,87$), a 4 SBT teszt tandemállás ≥ 10 mp ($S_n=0,86$), a FAI index ≥ 6 pont ($S_n=0,8$). Magas az eleséskockázat, ha 4 SBT teszt féltandem állás < 30 mp ($S_p=0,83$), a FIM érték < 100 pont ($S_p=0,73$), és ha az OBP teszt pozitív ($S_p=0,8$).

Következtetés: Az FRQ kérdőív, a TUG teszt, 4SBT, 30 mp székteszt és a funkcionális indexek (FIM, FAI), megadott küszöbértékekkel megbízhatóan használhatóak az idősotthonban élők eleséskockázat-becslésére.

Kulcsszavak: idősek, eleséskockázat-becslés, FRQ, 4SBT, 30 CST, TUG, FIM, FAI, MMSE